

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-10941/2016-ERU

V Ostravě 16. března 2017

Č. j. 10941-6/2016-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-10941/2016-ERU a zahájeném dne 22. listopadu 2016 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s účastníkem řízení, kterým je podnikající fyzická osoba [redacted], se sídlem [redacted] ve věci podezření ze spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona rozhodl

takto:

Správní řízení vedené Energetickým regulačním úřadem pod sp. zn. OSR-10941/2016-ERU s účastníkem řízení, kterým je podnikající fyzická osoba [redacted] se sídlem [redacted] (dále jen „účastník řízení“), ve věci podezření ze spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona, kterého se měl účastník řízení dopustit jakožto držitel licence na výrobu elektřiny č. [redacted] tím, že v rozporu s ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona nebyl v období od 2. listopadu 2010 do 21. listopadu 2016 registrovaným účastníkem trhu, se zastavuje.

Odůvodnění

I. Úvod

Na základě vlastních zjištění Energetického regulačního úřadu (dále jen „Úřad“) bylo s účastníkem řízení dne 22. listopadu 2016 zahájeno správní řízení ve smyslu ust. § 46 správního řádu pro podezření ze spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona.

II. Průběh správního řízení

Po prostudování podkladů, jež byly do správního spisu převzaty dne 24. října 2016, o čemž byl téhož dne vyhotoven Záznam o vložení do spisu, č. j. 10941-2/2016-ERU, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny i ostatní skutečnosti, a proto dne 16. listopadu 2016 vydal v souladu s ust. § 150 správního řádu příkaz, č. j. 10941-3/2016-ERU, kterým byla účastníku

řízení za spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona uložena pokuta ve výši 35 000 Kč, opatření k nápravě zjištěného protiprávního stavu a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Příkaz byl účastníkovi řízení doručen dne 22. listopadu 2016.

Dne 25. listopadu 2016 byl Úřadu prostřednictvím pošty doručen přípis účastníka řízení, který byl správním orgánem posouzen v souladu s ust. § 37 odst. 1 věty druhé správního řádu dle svého skutečného obsahu jako odpor proti příkazu. Podáním odporu byl příkaz dle ust. § 150 odst. 3 správního řádu zrušen a správní řízení dále pokračovalo.

V odporu účastník řízení uvedl, že nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci. Vydaná licence se totiž vztahuje ke konkrétní provozovně, resp. k fotovoltaické elektrárně o výkonu 5 kW na střеше rodinného domu, nicméně na rodinném domu účastníka řízení se žádná fotovoltaická elektrárna nenachází, nikdy žádná fotovoltaická elektrárna nebyla připojena na distribuční síť a ani zde nikdy neprobíhala jakákoliv výroba elektrické energie, ke které byl účastník řízení udělením licence oprávněn.

Účastník řízení dále uvedl, že provozovatel distribuční soustavy – ČEZ Distribuce a.s. v září roku 2010, tedy pár dní po podání žádosti o udělení licence, zrušil rezervaci požadovaného výkonu pro účastníkem řízení zamýšlenou fotovoltaickou elektrárnu. Účastník řízení s provozovatelem distribuční soustavy nikdy neuzavřel smlouvu o připojení fotovoltaické elektrárny. V den, kdy bylo vydáno rozhodnutí o udělení licence, již bylo dle sdělení účastníka řízení zřejmé, že z důvodů na straně provozovatele distribuční soustavy nemůže dojít k naplnění licencované činnosti, neboť provozovna, ke které je vztahováno rozhodnutí o udělení licence, neexistuje. Oprávnění dle udělené licence tedy nebylo ze strany účastníka řízení nikdy fakticky zahájeno. Účastník řízení se domnívá, že neexistencí provozovny zaniká i jeho právo k licencované činnosti k této provozovně.

Účastník řízení svého práva k provozování licencované činnosti nevyužil, neboť na rodinném domě neprovozuje žádnou fotovoltaickou elektrárnu, nevyrábí žádnou elektrickou energii a nemá tak žádný příjem z výroby elektrické energie. Účastník řízení není v žádném obchodním vztahu s provozovatelem distribuční soustavy, se kterým by řešil podporu výkupu elektřiny. Z podstaty věci se účastník řízení domnívá, že když nevyrábí (a ani nikdy nevyráběl), nevlastní výrobu elektřiny a neobchoduje s elektrickou energií, tak nemůže být účastníkem trhu s elektřinou, který se řídí energetickým zákonem. Nemá-li účastník řízení výrobu elektřiny, nemůže dle jeho názoru ve smyslu energetického zákona vystupovat jako výrobce elektřiny. Operátorovi trhu (OTE, a.s.) ani nemohou vůči účastníkovi řízení dle jeho názoru vznikat žádné povinnosti a práva, které by jinak jeho registrací vznikly.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem a k tomu, že nedošlo dle účastníka řízení k naplnění materiální stránky deliktu specifikovaného ve vydaném příkazu pro absenci společenské škodlivosti, nelze dle názoru účastníka řízení jeho jednání kvalifikovat jako správní delikt. Zejména pak jde-li o formální nedostatky jeho jednání, které mohly být způsobeny jeho administrativní chybou, když včas nepožádal o zrušení jeho licence.

Účastník řízení dále uvedl, že jelikož neprovozuje žádnou podnikatelskou činnost v energetickém odvětví a nemá tak z této oblasti žádné příjmy, má uložena pokuta ve výši 35 000 Kč pro něj zcela likvidační charakter. Správní orgán se dle účastníka řízení v příkaze nedostatečně zabýval osobními a majetkovými poměry účastníka řízení. Uložená pokuta dle sdělení účastníka řízení mnohonásobně převyšuje jeho příjmy, když účastník řízení

je živitel dvou nezletilých dětí. Účastník řízení dále uvedl, že spodní hranice pokuty je dle znění zákona ve výši 1 Kč a že lze uložit pokutu rovněž ve výši 1% z čistého obrátu dosaženého držitelem licence za poslední ukončené účetní období, které však v případě účastníka řízení činí 0 Kč.

Účastník řízení dále vyslovil námitky proti vydání příkazu jako prvního kroku v řízení, když před vydáním příkazu nebyl seznámen s kontrolním protokolem. Účastník řízení závěrem požádal o přehodnocení celé situace, zejména pak ve vztahu k tomu, že požádal o zrušení licence, neboť žádnou výrobu elektrické energie neprovozuje a tuto žádost vlivem jeho administrativní chyby nezaslal dříve, za což vyslovil lítost.

Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. OSR-10941/2016-ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

III. Popis skutkového stavu

Účastník řízení byl ode dne 30. září 2010 držitelem licence na výrobu elektřiny č. [REDAKCE] pro provozovnu „Fotovoltaická elektrárna na střeše rodinného domu“ o celkovém instalovaném elektrickém výkonu ve výši 0,005 MW.

Na žádost účastníka řízení Úřad vydal dne 29. listopadu 2016 rozhodnutí o zrušení licence účastníka řízení č. [REDAKCE] č. j. 12507-3/2016-ERU, které nabylo právní moci dne 21. prosince 2016. Výše uvedené rozhodnutí o zrušení licence bylo dne 13. března 2017 vloženo záznamem z téhož dne, č. j. 10941-5/2016-ERU, do správního spisu sp. zn. OSR-10941/2016-ERU.

IV. Právní hodnocení

Správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona se dopustí držitel licence na výrobu elektřiny tím, že poruší některou z povinností uvedených v ust. § 23 odst. 2 písm. a) až i) nebo písm. k) až r) energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval uvedeným správním deliktem v návaznosti na porušení povinnosti vyplývající z ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona, z něhož plyne, že výrobce elektřiny, tj. držitel licence na výrobu elektřiny, je povinen zaregistrovat se do 30 dnů od udělení licence na výrobu elektřiny u operátora trhu; zaregistrováním se výrobce elektřiny stává registrovaným účastníkem trhu. Tato povinnost je v energetickém zákoně zakotvena s účinností ode dne 30. prosince 2004 [před 1. lednem 2016 v ust. § 23 odst. 2 písm. n)].

V rámci správního řízení bylo zjištěno a prokázáno, že účastník řízení byl držitelem licence na výrobu elektřiny č. [REDAKCE] a to ode dne 30. září 2010 do dne 20. prosince 2016, když dne 21. prosince 2016 nabylo právní moci rozhodnutí Úřadu o zrušení licence.

Den rozhodný pro počátek běhu 30denní lhůty k registraci u operátora trhu byl 30. září 2010, tzn. den nabytí právní moci rozhodnutí o udělení licence. Nejpozději dne 2. listopadu 2010 tedy již měl být účastník řízení v souladu s ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona registrovaným účastníkem trhu.

Správní orgán má za zjištěné a prokázané, že účastník řízení nebyl v období od 2. listopadu 2010 do 21. listopadu 2016 (tj. do dne předcházejícího zahájení tohoto správního řízení) registrovaným účastníkem trhu, přestože v tomto období byl držitelem licence na výrobu elektřiny a měl tedy povinnost zaregistrovat se u operátora trhu ve smyslu ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona.

Formální a materiální stránka správního deliktu

S ohledem na vše výše uvedené má správní orgán za to, že účastník řízení, jakožto držitel licence na výrobu elektřiny č. ██████████ porušil ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona, když v období od 2. listopadu 2010 do 21. listopadu 2016 nebyl registrovaným účastníkem trhu, čímž naplnil formální znaky správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona. Správní orgán se nicméně musel zabývat také materiální stránkou uvedeného správního deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot.

Při posouzení materiální stránky správního deliktu je třeba vycházet zejména ze skutečnosti, že každá skutková podstata správního deliktu implicitně zakotvuje obecnou míru společenské škodlivosti nežádoucího jednání. V opačném případě by ostatně zákonodárce porušení právních norem nesankcionoval jako správní delikt.

Účel povinnosti držitele licence na výrobu elektřiny zaregistrovat se u operátora trhu je třeba spatřovat zejména v tom, že tímto se držitel licence na výrobu elektřiny stává registrovaným účastníkem trhu. Následně má jakožto registrovaný účastník trhu zajištěn přístup do systému OTE a je mu umožněno na trhu participovat za splnění podmínek pravidel trhu. Bez registrace u operátora trhu tedy není reálně možné vykonávat činnost výrobce elektřiny v rámci regulovaného trhu, byť veřejnoprávní oprávnění vzniká již udělením licence na výrobu elektřiny. Jedná se tedy o stěžejní povinnost výrobce elektřiny, na niž jsou následně navázány další povinnosti výrobce elektřiny vůči operátorovi trhu (viz zejména ust. § 30 odst. 2 energetického zákona), konkrétně například povinnost předkládat operátorovi trhu „Měsíční výkazy o výrobě a spotřebě elektřiny výrobcem“ dle ust. § 27 odst. 1 vyhlášky č. 541/2005 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, zásadách tvorby cen za činnosti operátora trhu s elektřinou a provedení některých dalších ustanovení energetického zákona, a následně

dle ust. § 49 odst. 1 vyhlášky č. 408/2015 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, na základě kterých zpřístupní operátor trhu příslušnému provozovateli přenosové nebo distribuční soustavy výpočet plateb za systémové služby, činnosti operátora trhu a na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů.

Dále v důsledku opomenutí výrobce elektřiny zaregistrovat se u operátora trhu operátor trhu neví o existenci výrobce elektřiny a tedy ani nezná údaje o jeho vlastní spotřebě vyrobené elektřiny. Operátor trhu tak nemůže tyto údaje zahrnout do scénářů spotřeby, které vytváří. Dochází tak ke zkreslování poznatků operátora trhu, které jsou důležité pro predikci budoucího vývoje.

V daném případě došlo k narušení veřejného zájmu na regulaci trhu s elektřinou, neboť kdyby na trhu s elektřinou docházelo k takovému protiprávnímu jednání běžně, jednalo by se zcela nepochybně o absolutně neudržitelný stav, který by byl v rozporu se zájmy společnosti. Pro účely posouzení je však nutné také přihlídnout zejména k tomu, že účastník řízení již není, počínaje dnem 21. prosince 2016, držitelem licence na výrobu elektřiny, a také k tomu, že účastník řízení je podnikající fyzická osoba, která dle vydané licence měla provozovat provozovnu s celkovým instalovaným elektrickým výkonem pouze ve výši 0,005 MW, přičemž k faktickému zahájení licencované činnosti nikdy nedošlo.

Výše uvedené skutečnosti poukazují na existenci konkrétní společenské škodlivosti jednání účastníka řízení, nicméně tato společenská škodlivost dle správního orgánu nedosahuje takové míry intenzity, aby odůvodňovala závěr o naplnění materiální stránky správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona (společenská škodlivost jednání účastníka řízení je nižší než nepatrná).

Aby mohl správní orgán postihnout delikventa za spáchání správního deliktu, musí být naplněna jak formální, tak i materiální stránka vytykaného správního deliktu. V daném případě dospěl správní orgán k závěru, že vytykané jednání účastníka řízení sice naplnilo formální stránku správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona, nenaplnilo však materiální stránku uvedeného správního deliktu. Je tedy nutné konstatovat, že vytykané jednání účastníka řízení není správním deliktem dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona, a proto správní řízení rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. o zastavení správního řízení vedeného s účastníkem řízení pod sp. zn. OSR-10941/2016-ERU.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k předsedkyni Úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

- Otisk úředního razítka -

JUDr. Zuzana Šmídová, v. r.
ředitelka odboru správních řízení